

Simons & Van der Zijl

De val van Annika S.

the house of books

© Jo Simons & Annejet van der Zijl, 2018
Een uitgave van The House of Books, Amsterdam 2018
Omslagontwerp: Riesenkind
© Omslagbeeld: Pentti Sammallahti
Foto auteur: © Mark Uyl
Afbeelding pagina 189: © Lona Aalders
Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 443 4188 2
ISBN 978 90 443 4190 5 (e-book)
NUR 301

www.thehouseofbooks.com
www.overamstel.com

OVERAMSTEL
uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

‘Geschiedenis is niet alleen maar wat achter ons ligt, het is
ook iets wat ons achtervolgt.’

Henning Mankell, *Den orolige mannen*, 2009

‘We don’t see things as they are, we see them as we are.’

Anaïs Nin

Proloog

Ze vecht voor wat ze waard is. Maar wat is ze nog waard op haar leeftijd, oud en krakkemikkig als ze is? Haar handen, gerimpeld en vol bruine vlekken, klauwen naar de sterke, jonge armen die het kussen tegen haar gezicht duwen en haar het ademen onmogelijk maken. Ze voelt stof in haar mond, ziet sterretjes voor haar ogen.

Lucht, denkt ze, lucht. Met een uiterste krachtinspanning probeert ze te schoppen, weg te rollen van het gewicht dat haar vastklemt. Ze hoort scherven rinkelend op de grond vallen. Wie moet dat straks opruimen?

En al die tijd hoort ze de muziek.

Hoe ironisch, denkt ze, al half verdrinkend in de grijze flarden die haar naar beneden trekken. Uitgerekend de vertrouwde melodieën die altijd haar innigste vrienden waren, de enigen die vrede en rust konden brengen in haar door boze dromen geteisterde geest, begeleiden haar nu naar de dood.

Ze worstelt nog, maar ze voelt de kracht al uit haar ledematen trekken en weet dat ze de strijd verloren heeft. Tegen het rood van haar oogleden ziet ze, als een film, donkere gestalten in uniform, ronkende krantenkoppen, grommende vliegtuigen in de nacht. Wat raar, denkt ze dromerig, dat ze haar leven heeft laten beheersen door de angst voor het Kwaad van Buiten, voor de wereld en alle gruwelijkheden waartoe de mensheid in staat is. En nu komt de dood uitgerekend van de enige persoon die ze wél vertrouwde.

Dan trekken de flarden haar definitief onder water en maakt de duisternis een einde aan alles, zelfs aan de muziek.

Annika, 15 november

Wo ist Annika Schaefer? De kop schreeuwde me toe in harde vierkante letters vanuit het krantenrekje in de kiosk op de boulevard van Callantsoog, waarin naast lokale kranten ook een verregend exemplaar van de *Bild* zat gepropt.

Ja, waar is Annika Schaefer?

Niet hier, dacht ik, terwijl ik de statische acryl muts nog wat verder over mijn voorhoofd duwde en het goedkope grijze regenjack strakker om me heen trok. Vooral niet hier.

Toen viel mijn oog op de iets kleinere kop, linksonder op de halve pagina die ik kon zien. '*Sie hat uns alle verraten.*' Ernaast een foto van de bronzen voordeur in de Bleibtresturasse, met de discrete koperen naamplaatjes en de bel voor de conciërge die tot gistermiddag halftwee de mijne was.

Walter. Hoe typerend. Niet: mijn vriendin heeft *mij* verraden. Of: *ik* ben zo teleurgesteld in haar. Maar ze heeft *ons* verraden. Ons, De Familie waar ik de afgelopen zes jaar toe mocht behoren. 'Mocht' en de familie met hoofdletters, want de Von Schöenbergers waren en zijn natuurlijk toch de Kennedy's van Duitsland. En geloof me – als je, zoals ik, vanuit het niets tot hun kring toegelaten was, dan voelde je dat ook zo.

Ik merkte dat ik trilde; ik wilde zo graag weten wat hij verder over me had gezegd. Maar ik durfde de krant niet te kopen. Stel je voor dat de verkoopster mij herkende en besefte: verdomd,

dat is die verdwenen Duitse politica waar de halve wereld achteraan zit. Dat ze haar mobiele telefoon uit haar zak zou halen en het tipnummer van de *Bild* ('*Haben Sie Frau Schaefer gesehen...*') zou intoetsen voor het tipgeld. Hiér is Annika Schaefer, hier in het kale, winderige Noord-Hollandse dorp waar in deze tijd van het jaar geen toerist te vinden is.

Waar kon ik dan nog naartoe?

Dus liep ik door, het bloed bonzend in mijn oren, over de leeggewaaide boulevard, langs de restaurantjes waar het terrasmeubilair buiten onder plastic stond opgestapeld. Alles ademde de tristesse van een kustplaats op weg naar de winter. Ik probeerde te slenteren en te doen alsof de kranten en hun koppen me even weinig interesseerden als de meeuwen die krijgsend klapwiekten rond de viskraam en de overvolle afvalbak ernaast.

De afvalbak. Met daarin het bekende logo, opzichtig wapperend in de wind. Een *Bild*.

De verveeld over de toonbank hangende visboer keek mijn richting op, dus ik durfde de krant niet zomaar uit de afvalbak te trekken. Voor de vorm kocht ik, nadat ik mijn muts nog wat verder over mijn voorhoofd had getrokken, een bakje gebakken vis. Mijn verkleumde vingers kregen amper vat op het plastic vorkje. De visbrokken smaakten als vet, melig karton, dat ik nauwelijks door mijn keel kreeg, ook al had ik, op wat met wodka weggespoelde pinda's na, nu al vierentwintig uur niets meer gegeten.

Na een paar happen liep ik naar de afvalbak. Terwijl ik het bakje met inhoud tussen de andere troep duwde, viste ik de krant eruit. Met een kloppend hart zocht ik naar een bankje dat enigszins beschut was tegen de wind. Ik ging zitten en streek de verfomfaaide, met vlevlekken bedekte pagina's glad. Ik haalde diep adem en begon te lezen.

‘Ich habe nie davon gewusst,’ had Walter gezegd tegen de *Bild*-verslaggevers die hem gisteravond kennelijk op de drempel van ons huis hadden overvallen. En dat was de waarheid. Hij had inderdaad niets geweten van de feiten die de Dortmundse journalist de afgelopen weken met zoveel ijver had opgediept en, met het nodige gevoel voor drama, om precies twaalf uur gistermiddag de wereld in had geslingerd.

Walter had dus niet geweten dat zijn vriendin, de grote belofte van haar partij en een van helderste sterren aan het Duitse politieke firmament, zo ongeveer haar hele leven bij elkaar had gelogen. Dat ik mijn universitaire opleiding had verzonnen en zelfs de middelbare school nooit had afgemaakt. En dat, om het helemaal compleet te maken, het grootste deel van de juridische werkervaring op mijn cv ook uit mijn duim gezogen was.

Pas toen de verslaggevers hem vroegen wat er waar was van de geruchten dat mijn weg naar de top vooral via de bedden van partijbonzen zou zijn verlopen, deed Walter wat hij ook zou hebben gedaan als ik nog naast hem had gestaan om hem van verstandig advies te dienen. Hij verwees ze naar de persverklaring die de advocaat van zijn familie er die middag had uitgedaan, op de kop af anderhalf uur nadat de hel was losgebroken.

Zie pagina 3, zo schreef de krant.

Op pagina 3 was het communiqué integraal afgedrukt, verluchtigd door foto's van mij en mijn schoonfamilie in gelukkiger tijden. Ik kon dus met eigen ogen lezen hoezeer de Von Schönenbergs alle ophef betreurden en hoezeer ze eraan hechtten te benadrukken dat er nooit enige formele band had bestaan tussen hen en mij, noch dat daar concrete plannen voor waren geweest. In plaats van de vrouw met wie hun jongste zoon al zes jaar samenleefde en die al die tijd haar stinkende best

had gedaan om bij de clan te horen, was ik nu opeens veranderd in ‘een vriendin’ van Walter.

De verklaring eindigde met een dringend beroep op de media om de familie de privacy te gunnen om de gebeurtenissen rustig en in eigen kring te kunnen verwerken.

Over mij verder geen woord. Geen spoortje bezorgdheid over waar ik was of hoe het met me ging. Geen enkele behoefte, zelfs geen geveinsde belangstelling, om te weten hoe het nu allemaal zo gekomen was. De Familie deed gewoon wat koninklijke families al eeuwen doen met de ongelukkigen die uit de gratie vallen en die ze – ongetwijfeld tot hun diepe spijt – in het huidige tijdsgewricht niet meer kunnen laten onthoofden: ze negeren. Het laatste woord over mij was gesproken. Ik was lucht geworden.

Ik zuchtte en keek op uit de krant, naar de zee die in mijn herinneringen zo dromerig blauw en rustig was geweest. En die nu onder de vanuit het noordwesten aanwaaiende regenwolken zo grauw en dreigend oogde.

En ik realiseerde me nog iets anders. Mijn tas, die daarnet nog naast me op de bank had gestaan, stond daar nu niet meer.

~

Toen Walter en ik elkaar net kenden en ik voor de eerste keer mee mocht naar het befaamde familieweekend, waarover moeder Von Schöenberg in interviews met weekendmagazines vaak zei dat die haar gezin ‘hecht’ hielden, gingen ze parachutespringen. Het was een van vele sportieve activiteiten – zeilen, skiën, paardrijden, duiken – waar mijn potentiële schoonfamilieleden collectief in uitblonken en waar ze, stralend en zweetloos, voortdurend op hun voordeligst mee in de boulevardbladen

stonden. Ze waren nu eenmaal een van de weinige families die in Duitsland een bijna koninklijke status genoten, en niet alleen vanwege hun rijkdom, maar ook vanwege hun geschiedenis.

Al op school werd ik doodgegooid met het verhaal van Walters grootvader, zo ongeveer de enige Duitser uit de recente geschiedenis die we een held mochten noemen. Friedrich von Schöenberg zag er in zijn naziuniform uit als een filmster, zo knap. In juli 1944 had hij samen met een stel bevriende medeofficieren geprobeerd Adolf Hitler op te blazen. De aanslag mislukte en een dag later werd hij opgehangen. Von Schöenberg werd aan ons schoolkinderen gepresenteerd als het summum van noblesse en moed, al had ik zelf weleens gedacht dat hij vanaf 1933 net als al die andere aristocratische types wél gewoon met die idioot van een Adolf Hitler had meegelopen.

Hoe dan ook, zijn naam was onsterfelijk en zijn tweelingzonen, nog niet eens geboren toen hun vader de strop kreeg, droegen daar aan bij door een vooraanstaande rol te spelen tijdens de opbouw van het moderne West-Duitsland. Walters oom was een geliefd bondspresident geweest; zijn vader had het tot secretaris-generaal van de NAVO geschopt. En aanzien succes in mijn schoonfamilie – sorry, mijn vóórmalige schoonfamilie – nu eenmaal even erfelijk is als hun perfecte arische uiterlijk, hadden hun zonen en dochters stuk voor stuk toonaangevende posities weten te veroveren in de politiek, de wetenschap of het culturele leven. Officieel mocht adel misschien geen rol meer spelen in Duitsland, de Von Schöenbergs figureerden wel degelijk als zodanig – voortdurend doken ze op in kwaliteitskranten en elegante maandbladen, stevast gefotografeerd in hun smaakvolle huizen en omringd door hun blonde nakomelingen en even fotogenieke rashonden.

Mijn Walter was de jongste van het stel en werd op zijn dertigste

al benoemd tot hoogleraar politicologie aan de Humboldt-Universität van Berlijn. Hij gold als een veelgevraagd gast van actualiteitenprogramma's, dit overigens naar mijn bescheiden mening meer vanwege zijn chique achternaam en zijn knappe kop dan vanwege zijn heldere inzichten. Want díe kwamen meestal van mij, als ik in de late avond, na een lange werkdag in het parlement, nog eens zijn speeches zat te herschrijven.

Mijn Walter? Dus niet.

Zelf was ik verre van atletisch en nooit verder gekomen dan wat amechtige oefeningen in het avondse gymnastieklokaal van de Hansa-Grundschule in Dortmund-Huckarde. Bovendien had ik hoogtevrees. Maar de kans om te tonen hoe Schönenberg-waardig ik wel niet was, kon ik vanzelfsprekend niet laten passeren. En wat kon er nou zo moeilijk zijn aan je laten vallen uit een vliegtuigje? Dus zei ik nonchalant 'jawel hoor', toen ze vroegen of ik zoiets weleens eerder had gedaan. Voor het geval dat er iemand door zou vragen, mompelde ik er nog iets bij over padvindere en luchtverkenner.

Maar niemand vroeg door. Alleen Walters moeder Erica keek me aan met een geamuseerd, ietwat sceptisch glimlachje boven haar parelketting. Als ik al had getwijfeld of ik dit werkelijk zou gaan doen, kon ik nu helemaal niet meer terug.

Als een mak schaap liet ik me meetronen naar het privévliegveldje vlak buiten Berlijn, waar me in de hangar een helm en valscherp werden aangemeten. Mezelf voorhoudend dat Walters familie toch niet zo groot kon zijn als ze bij bosjes waren doodgefallen, liep ik even gewillig achter ze aan het vliegtuig in. Eenmaal op de vereiste vlieghoogte keek ik met een almaar harder bonzend hart hoe de ene na de andere neef en nicht met een opgewekt duimgebaar geroutineerd door het open luik in de bodem van het vliegtuig verdween.

Toen was ik aan de beurt.

Ik sprong.

Nog keert mijn maag zich om bij de gedachte aan de blinde paniek die me die eerste seconden beving, rondtuimelend in het Grote Niets. Mijn ademhaling stokte, mijn oren suisden; mijn hart voelde ik bijna letterlijk wegzakken in mijn borstkas. Pure, onvervalste doodsangst. Dat ik die sprong uiteindelijk overleefde met niets ergers dan wat blauwe plekken en een verstuikte enkel was niets minder dan een godswonder.

En precies dát gevoel beving me die koude middag op het bankje in Callantsoog, toen het tot me doordrong dat met mijn tas zo ongeveer alles wat me nog restte in de wereld was verdwenen. In de voorafgaande dertig uur was ik van alles geweest: gestrest, woedend, paniekerig, wanhopig. Maar nu was ik voor het eerst echt bang. Doodsbang.

Mijn identiteitskaart, mijn rijbewijs, mijn Prada-portefeuille met gouden creditcards: weg. Mijn toegangspasje tot de Bondsdag, dat me gedurende al die jaren dat ik mezelf ermee langs de bewaking had gelooft zo'n goed gevoel over mezelf had gegeven: ook weg. Mijn Louboutin-lippenstift, al jaren dezelfde kleur, een kleur die bedoeld was om mee op te vallen: weg. Mijn sieraden – de Deense designringen, de Cartier-armband, het Zwitserse horloge dat Walter me voor mijn laatste verjaardag had gegeven: allemaal weg.

Alle symbolen van een succesvol en rijk leven, van de vrouw die ik wilde zijn, alles waarvoor ik mijn hele volwassen leven als een bezetene had gewerkt, alles wat ik met zoveel zorg had uitgekozen om de wereld te laten zien dat ik, Annika, het had gemaakt en daarmee mijn hele, zo zorgvuldig geconstrueerde IK – alles was weg.

En mijn tas...

Zachtjes kreunde ik. Zelfs voor mijn doen – ik hield van tassen, ik hield van duur en ik hield van het beste van het beste – was de prijs exorbitant hoog geweest. Maar meteen toen ik hem zag, discreet uitgelicht in een afgesloten glazen vitrine van Bloomingdale's, New York, wist ik dat mijn naam erop stond. Nog zag ik de verkoopster hem bijna eerbiedig pakken, nog voelde ik het zachte, donkerblauwe leer voor de eerste keer onder mijn vingers, zag ik de bijna sensueel glanzende, roze zijden voering voor me.

Op dat moment beseftte ik hoe idioot ik bezig was: de afgelopen dertig uur was mijn hele leven onder me weggefallen en nu ging ik huilen bij de gedachte aan een tas.

Ik riep mijn tranen een halt toe en probeerde helder na te denken.

Wat nu?

In de binnenzak van het goedkope windjack dat ik die ochtend in Amsterdam had gekocht voelde ik het vertrouwde gewicht van mijn iPhone. In de zak van mijn jeans prikten de sleutels van de gehuurde Suzuki die ik verderop aan de boulevard had geparkeerd, en in een zijzak zat de sleutel van dat afschuwelijke vakantiehuisje dat ik vanochtend zo ondoordacht had gehuurd. En, de grootste opluchting van alles: in mijn beha schuurde nog steeds het stapeltje opgevouwen bankbiljetten dat ik daar vanochtend meteen nadat ik het uit de geldautomaat haalde, had weggestopt.

Het feit dat ik überhaupt nog aan cashgeld had kunnen komen, was überhaupt een wonder want verder was de actie 'Gum Annika uit' in volle gang. Ongetwijfeld – want zo doortastend, uitgekookt of hardvochtig was mijn Walter niet – onder leiding van Morten Reichmann, de consigliere die er al decennialang voor zorgde dat alle vuile was van de familie Von

Schönenberg even snel als geruisloos werd opgeruimd.

Ik ontmoette de familieadvocaat voor het eerst tijdens een dinertje bij Walters ouders in hun jarendertigvilla in Berlijn-Dahlem. Het was enkele maanden na het parachuteavontuur en een paar dagen nadat Walter zijn familie had verteld dat ik bij hem zou intrekken in zijn appartement aan de Bleibtreustrasse. Ze hadden Reichmann naast me aan tafel gezet. Hij was een lange, magere man van begin zestig, en waarschijnlijk, dacht ik, een studievriend van Walters vader. Van achter zijn zware hoornen montuur nam hij me op alsof ik net uit het riool gekropen was.

‘Ik zorg voor de familie,’ zei hij nadat hij zich had voorgesteld met een humorloos lachje dat zijn bijna kleurloze ogen op geen enkel moment bereikte. ‘Ik regel dingen.’

In de taxi terug naar de Bleibtreustrasse vertelde Walter me dat er van mij verwacht werd dat ik, als nieuw lid van de familie, nog voor de verhuizing al mijn administratieve besognes bij Reichmanns kantoor zou onderbrengen. ‘Zo gaat dat nu eenmaal bij ons,’ zei hij. ‘Hij en zijn mensen regelen alle praktische zaken voor ons en wij hebben nergens omkijken naar.’

Ik herinner me dat moment nog zo goed. Walter had zijn arm om mijn schouders, zijn lippen in mijn haar. Ik zat warm en geborgen tegen hem aan achter in de donkere taxi, die rook naar oud leer en de met aftershave vermengde zweetlucht van de chauffeur. Op de radio klonk een oud nummer van de Red Hot Chili Peppers:

The city she loves me
Lonely as I am
Together we cry

De taxi zweefde op het ritme van de muziek door het nachtelijke Berlijn – die grote, glorieuze stad vol littekens, die zich net als ik ooit helemaal opnieuw had moeten uitvinden en daarom misschien meteen als thuis had aangevoeld. Het ongemakkelijke gevoel dat ik aan de kennismaking met de familieadvocaat had overgehouden, ebde weg. Daarvoor in de plaats klonken Walters woorden in mijn hoofd. ‘Lid van de familie’ had hij me genoemd. Al die jaren afzien, al die jaren hard werken, al die jaren eenzaamheid hadden toch gebracht wat ik zocht: voor het eerst hoorde ik weer ergens bij. Eindelijk was ik veilig.

Annika, de dag ervoor

Alle veiligheid kwam ten einde op dinsdagmiddag 14 november om 13.58 uur in het omgewoelde bed in kamer 301 van Hotel Adlon – achteraf gezien zo ongeveer de laatste plek op aarde waar ik uitgerekend op dat moment had moeten zijn. Toen ik, bezweet en ver zadigd, mijn telefoon weer aanzette, drong tot me door dat er twee uur eerder een persbericht over mij de wereld in was gegaan dat mijn hele leven onderuit haalde.

Om iets voor halfdrie scheurde ik in mijn rode hybride cabrio de Bleibtreustrasse in, nog buiten adem van mijn spurt van de kamer naar de parkeergarage onder het hotel.

Onderweg had mijn brein koortsachtig gezocht naar verklaringen, excuses, naar een manier waarop ik de schade zou kunnen beperken. Een misverstand? Iemand anders met dezelfde naam? Kon ik misschien zeggen dat ik mijn naam ooit veranderd had en dat daardoor verwarring was ontstaan? En welk plausibel excuus kon ik in godsnaam verzinnen voor het feit dat ik de afgelopen uren, op een tijdstip dat ik gewoon op mijn kantoor in het Paul-Löbe-Haus had moeten zitten, totaal onbereikbaar was geweest?

Ik nam niet de tijd om mijn auto de privéparkeergarage naast ons appartementengebouw in te manoeuvreren – in plaats daarvan parkeerde ik aan de straat en rende naar de voordeur. Met trillende vingers tikte ik de toegangscode van de voordeur

in. In plaats van het vertrouwde groene, verscheen er een rood signaal. Ik belde aan. Hoewel het lampje van de intercom ver- raadde dat daarboven in het penthouse wel degelijk naar me werd gekeken, bleef het stil.

‘Walter, *Liebling*,’ smeekte ik in de luidspreker, ‘alsjeblieft, laat me binnen, geef me de kans dit uit te leggen...’

Maar de deur bleef dicht en een halve minuut later doofde ook het lampje.

Door het glazen raampje in de bronzen voordeur zag ik Heiner, onze portier, in zijn loge zitten. Ik tikte op de ruit, bonsde op de deur om zijn aandacht te trekken. Maar zijn hoofd bleef hardnekkig gebogen over de pakketten die hij voor de bewoners in ontvangst had genomen. En nu had Reichmann het allemaal ‘geregeld’, met de efficiëntie die zijn handelsmerk was.

Ik keek om en zag achter mijn auto inderdaad de donkerblauwe Mercedes van de advocaat staan. En daarachter, aan het eind van onze op normaal gesproken zo rustige straat, zag ik nog iets anders: camera- en reportagewagens die, nog net niet met piepende banden, vanaf de Kurfürstendamm de hoek om kwamen scheuren.

Enkele seconden later was de wereld veranderd in een kakofonie van licht en geluid en stond ik, als een verblind konijn, gevangen in de onverbiddelijke lichten van camera’s.

Ik rende naar mijn Audi. Fotocamera’s klikten, filmcamera’s draaiden, journalisten schreeuwden. ‘Annika, *bitte...*!’ ‘*Frau Schaefer, haben Sie eine Erklärung?*’

God, wat had ik die camera’s en die microfoons al die jaren heerlijk gevonden. Ik voelde mezelf altijd centimeters groeien als ik, zorgvuldig opgemaakt, perfect in de kleren, bij een pers- conferentie binnenkwam of in een televisiestudio aan tafel schoof. Ik, Annika Schaefer. Maar nu wilde ik alleen maar

krimpen, krimpen tot ik helemaal verdwenen was.

Ik trapte het gas in. De Audi gromde als een klein sterk beest. Ik hoorde gevloek en gebons. De verslaggevers die zich aan mijn portieren hadden vastgeklampt en bijna tegen de voorruit plakten, gleden weg terwijl de auto naar voren schoot.

Het laatste wat ik zag voor ik wegreed was Herr Clement, onze bejaarde benedenbuurman, die zoals elke middag precies om halfdrie het keffertje van zijn vrouw uitliet. Hij staaarde verbijsterd naar de chaos op onze stoep. Maar toen verdween ook zijn gerimpelde hand in zijn jaszak en haalde hij een mobieltje tevoorschijn.

Iederéén had het op mij voorzien.

Weg moest ik, weg.

~

Hoe groot mijn paniek ook was, ergens in mijn hoofd was kennelijk nog een deel in staat om auto te rijden en het Berlijnse perskorps in het drukke stadsverkeer van me af te schudden. En ik kon min of meer rationeel bedenken dat het eerste wat ik nu nodig had een toevluchtsoord was.

Maar waar en bij wie?

Meter voor meter manoeuvrerend over de Kurfürstendamm, waar het verkeer op deze mistige novembermiddag behoorlijk vastliep, ging ik de opties af. Mijn moeder en mijn grootouders waren langer dood dan dat ik ze had meegemaakt, en de paar achterneven en -nichten die vanaf dat moment nog over waren geweest had ik na de laatste begrafenis definitief uit mijn leven gebannen. Ook de schaarse vrienden uit de tijd dat ik op het advocatenkantoor in het centrum van Dortmund werkte, waren zo goed als allemaal achter de horizon van de tijd verdwenen.

De enige van wie ik nog een adres had was Monika, met wie ik destijds een flat had gedeeld. Maar ons contact beperkte zich al jaren tot het sturen van kerstkaarten over en weer, die niet zozeer onze oude vriendschap als wel onze nu zo verschillende levens leken te benadrukken. Zij met haar gezinnetje in een buitenwijk van Dortmund, nog altijd de eindjes aan elkaar knopend zoals we dat ooit samen hadden gedaan; ik rijk en beroemd met een glanzende carrière en de glamoureuze schoonfamilie in Berlijn.

Van de honderden vrienden en kennissen die Walter en ik samen hadden, waren er eigenlijk maar twee die ik werkelijk persoonlijke vriendinnen kon noemen. Ingrid, Veronica en ik gingen in het weekend vaak samen shoppen, sporten en lunchen; we spraken geregeld af voor dinertjes met onze mannen, we gingen zelfs gezamenlijk op vakantie. En we deden wat vriendinnen doen: we kletsten, lachten en roddelden, we wisselden na een paar glazen witte wijn vertrouwelijkheden uit – al zorgde ik er natuurlijk wel voor dat mijn ontboezemingen beperkt bleven tot het soort onschuldige geheimpjes die zo in een vrouwenblad hadden gekund.

Had ik me de luxe van een hartsvriendin kunnen veroorloven, zo eentje die echt al je geheimen kent, dan had ik zonder meer voor Ingrid gekozen. Zij bezat – en kon zich dat met haar achtergrond ook permitteren – een zelfvertrouwen en een ruimheid van geest waar ik haar altijd hevig om had benijd. En ze had een warm hart. Ik had altijd gevoeld dat ze mij misschien niet snapte, maar wel mocht. Dus het allerliefst was ik nu regelrecht naar haar oude verbouwde boerderij aan de rand van de stad gereden, naar die warme, slordige woonkeuken vol honden, kleine kinderen, boeken en kunst. Een plek die voor mij misschien wel de meest troostrijke plek was die ik kende.

Maar Ingrid was óók Walters grote zus. Afgezien van het feit dat haar loyaliteit vanzelfsprekend bij haar broertje lag, had ze ongetwijfeld Reichmann al aan de lijn gehad om haar trouw aan de familie te verankeren. Ik vond haar te aardig en kon haar niet in de problemen brengen.

Veronica kwam nog veel minder *im Frage*, ook al was ze feitelijk mijn oudste vriendin. Ik kende haar nog uit Dortmund, uit de tijd dat Peter daar net de Neue Liberalen had opgezet en ik alleen nog maar als onopvallende vrijwilligster bij de partij betrokken was. Op een achternamiddag had Peter me aan haar voorgesteld en had ik in die smetteloze studente Frans meteen herkend wat hij ook in haar zag – de perfecte toekomstige echtgenote van een succesvol politicus.

En aangezien Peter meestal kreeg wat hij wilde, was Veronica nu inderdaad zijn vrouw – en daarmee de bedrogen echtgenote van de man met wie ik eerder die middag, in zalige onwetendheid van wat me boven het hoofd hing, in Hotel Adlon had liggen rotzooien. Ik had geen idee of dit pijnlijke detail de buitenwereld inmiddels ook al had bereikt, maar ik kon me de uitdrukking op Peters gezicht wel voorstellen als ik nu opeens op de stoep van hun loft-appartement in Prenzlauer Berg zou staan om hulp te vragen.

Ik moest dus een andere plek bedenken, een plek waar ik onopvallend naartoe zou kunnen reizen, waar niemand me kende en waar ik geen gevaar liep herkend te worden. Waar ik tot rust zou kunnen komen en een tactiek kon bedenken hoe de schade te beperken. Een plek ook die ik vanavond nog zou kunnen bereiken, het liefst zonder de veiligheid en anonimiteit van mijn auto te hoeven verlaten.

Ik dacht aan Nederland – acht uur stevig doorrijden hiervandaan. Eerlijk gezegd kende ik ons buurland amper – ik was

er een jaar of wat geleden voor het laatst geweest, in het kader van een werkbezoek van onze parlementaire *Drogenausschuss* aan Den Haag. Maar mij kenden ze er zeker niet. Niemand zou me daar achtervolgen met een camera of telefoon. En bovendien: stonden de Hollanders niet bekend om hun liberale houding tegenover zo ongeveer alles?

Net op dat moment – ik was inmiddels op de Rathenauplatz bij de afslag naar de rondweg – viel mijn oog op een hardnekkig knipperend lampje op mijn dashboard. De benzinemeter stond bijna op nul.

Op het laatste moment wist ik me door een paar boos toeterende auto's naar rechts te wringen en de Hubertusallee in te slaan, naar het benzinestation. Bij de zelfbedieningspomp pakte ik mijn zachtblauwe pashmina sjaal van de achterbank, sloeg die om en stapte uit, mijn portemonnee stevig in mijn hand geklemd.

Het was nog geen vier uur, maar deze herfstdag was zo donker dat het al leek te schemeren. Ik voelde de novemberwind venijnig in mijn benen snijden, dwars door de zijden kousen die ik die ochtend nog met zulke andere plannen voor de dag had aangetrokken. Eerst dacht ik dan ook dat het de stress of kou was die mijn vingers zo deed trillen dat ik de pincode verkeerd intoetste. Maar ook bij volgende pogingen accepteerde de auto-maat mijn betaalpas niet. Ik probeerde het met een creditcard, maar ook nu verscheen het vernietigende 'kaart geweigerd' op het scherm.

De man die achter me stond te wachten drukte kort op zijn claxon en maakte verontwaardigde gebaren: hoelang ging dit nog duren?

Ik negeerde hem, pakte mijn nog altijd voortdurend zoemende en oplichtende iPhone – 'new message', 'new

message’, ‘new message’ – van de bijrijdersstoel en checkte de in mijn contactenlijst verborgen pincodes. Daarmee probeerde ik de passen nog eens.

Maar de betaalautomaat bleef ze hardnekkig uitspugen en opeens drong het tot me door: Reichmann. Wat had ik eigenlijk getekend toen ik zes jaar geleden akkoord was gegaan met het overdragen van mijn zaken aan zijn kantoor? Hoe ongelooflijk stom en onzakelijk was ik geweest, hoe verblind omdat een familie als de Von Schöenbergers mij, Annika Schaefer uit Dortmund-Huckarde, in hun midden wilde toelaten?

De man achter me toeterde weer. Woedend keek ik op. Dat had ik beter niet kunnen doen, want de vrouw die naast hem zat begon opgewonden te gebaren en pakte haar telefoon: weer een eerbare burger die de vluchtende Annika Schaefer had weten vast te leggen.

Ik dook terug mijn auto in, startte en reed weer weg. Onder-tussen checkte ik de elektrische actieradius: 32 kilometer. Daar zou ik op de snelweg niet ver mee komen.

Uit wanhoop reed ik de stad maar weer in, richting het huis dat het mijne niet meer was. Bij een los-en-laadplek zette ik de Audi aan de kant. Wat had ik nog aan contant geld in mijn portemonnee? Ik telde een kleine dertig euro: bij lange na niet voldoende om met mijn auto, hybride of niet, zelfs maar in de buurt van de Nederlandse grens te komen.

Ik schudde de hele inhoud van mijn portemonnee uit op mijn schoot. En daar, bescheiden ogend tussen al mijn glanzende creditcards, lag de vrijreizenkaart voor de Duitse spoorwegen die ik elk jaar van de partij kreeg en – voor zover ik wist – nooit had gebruikt.

Lang leve het groene imago van de Neue Liberalen, dacht ik, terwijl ik voor de zekerheid de geldigheidsduur checkte. De

kaart was nog tot het eind van het jaar geldig en zou me dus in elk geval tot over de grens kunnen brengen. En als ik eenmaal de anonimiteit van Nederland had bereikt, dan zou ik daar wel zien hoe ik me verder redde.

~

De tocht terug, dwars door de stad naar Berlin Hauptbahnhof aan de andere kant van de Spree, leek eindeloos te duren. Toen ik eindelijk de garage onder het Contipark had bereikt, parkeerde ik de Audi in een donker hoekje. Het kostte me grote moeite om uit de bescherming van de auto te stappen – ik was mijn huis al kwijt en nu stond ik op het punt om ook afscheid te nemen van het voertuig waar ik me altijd zo veilig en vaardig in had gevoeld.

Ik keek rond naar iets wat ik kon meenemen en wat me nog van nut kon zijn. Een rol pepermunt, mijn sjaal, een opvouwparaplu, de oplader van mijn telefoon: dat was alles wat ik kon vinden.

Het dashboardklokje gaf 16.20 uur aan. In de televisiestudio's zou al druk gemonteerd worden aan wat ongetwijfeld de opening van elk avondjournaal zou worden: 'De val van Annika Schaefer'. Wat een heerlijk onderwerp voor een editor, dacht ik, met al die beelden van mij voor mijn voordeur, gevangen in het meedogenloze licht van de camera's, mijn gezicht zo schuldig als wat.

Ik haalde diep adem, sloeg mijn sjaal weer zo goed mogelijk over mijn hoofd en schouders en stapte uit. Mijn hoge hakken echoden over het beton van de garage, op de cementen trappen – de lift durfde ik niet te nemen –, op de tegels van de stationshal. Met mijn hoofd gebogen, de sjaal over mijn hoofd getrokken, worstelde ik me tegen de stroom forenzen in die,

hun gezichten grauw en moe van de werkdag, op weg waren naar hun warme huis waar ze zometeen tijdens het avondeten vermaakt zouden worden met de beelden van mijn ondergang.

Op het grote bord in de stationshal zag ik dat de laatste internationale trein naar Amsterdam vertrok om 16.52 uur vanaf perron 10B. Het was 16.41 uur. Terwijl ik naar het perron liep zag ik een geldautomaat zonder een rij wachtenden ervoor. In een opwelling probeerde ik, de telefoon in mijn hand geklemd, mijn passen nog eens uit.

Niets, nada, noppes. Reichmann was efficiënt geweest.

Maar de partij niet. Ik probeerde de creditcard die ik als tweede vrouw in de partijhiërarchie had gekregen om er onkosten mee te betalen. Meteen na het intikken van de pincode verscheen zowaar de vertrouwde boodschap op het scherm.

Hoeveel wilt u contant opnemen?

Ik koos het maximum: 750 euro.

Vijf minuten later zat ik weggedoken in een stoel in de eerste-klascoupé. Het leeslampje boven mijn hoofd had ik meteen uitgezet en goddank was er niemand naast me gaan zitten.

Pas op het moment dat het perron naast me al aan het wegglijden was, bedacht ik dat ik met het geld dat ik zojuist had opgenomen, alsnog met mijn auto naar Nederland had kunnen rijden. Maar de gedachte aan alle mensen, alle ogen, alle smartphones die ik moest trotseren als ik bij het volgende station zou uitstappen en in een overvolle forenzentrein weer terug naar Berlin Hauptbahnhof zou moeten reizen, deed me huiveren.

Ik staarde naar de stad, die naarmate de trein vaart maakte steeds sneller langs me heen vloog. De achterkant van huizen, tuinen, flatgebouwen, soms een winkelstraat. Het voelde alsof mijn geliefde Berlijn me de rug toekeerde nu ik het ont-

vluchtte, als een dief in de nacht. Een korte stop in Berlin Spandau: vele passagiers verlieten de trein, slechts weinige stapten in. Wie wilde er op een snijdend koude avond als deze de warmte en de gastvrijheid van de grote stad verlaten, de onbekende nacht in?

De buitenwijken gleden langs me heen. Ik zag de eindeloze muren langs het spoor, opgetrokken vóór de eenwording van Duitsland, toen dit gebied nog de DDR was geweest. Ik herkende de sobere naoorlogse bouw; ik was er zelf in opgegroeid. De trein bereikte haar topsnelheid, de stad maakte plaats voor velden en bossen. Nu zag ik alleen nog maar mijn eigen witte gezicht in het raampje, mijn ogen als donkere holtes – af en toe onderbroken door korte lichtflitsen die erop duiden dat daarbuiten in de duisternis toch nog mensen woonden en leefden.

Ik deed mijn schoenen uit en wreef mijn ijskoude voeten tegen elkaar in een poging er weer wat gevoel in te krijgen. Daarna deed ik mijn horloge af en stopte het met de rest van mijn sieraden in een binnenvakje van mijn tas. Hoe onopvallender ik was, hoe beter. De zachtroze voering van mijn tas en de sieraden glansden discreet in het harde treinlicht.

Ik stopte de oplader van de iPhone in de USB-opening van de stoel voor me. Mijn telefoon piepte dankbaar.

Het eerste ongelezen bericht in mijn inbox was van 11.48 uur. Daarvoor – was het werkelijk nog maar zes uur geleden dat ik giechelend met Peter door de gang van Hotel Adlon liep? – had ik kennelijk nog alles gelezen, was mijn leven nog geweest zoals het hoorde. Om 12.05 uur meldde mijn secretaresse zich met een als ‘urgent’ aangevinkte boodschap: ze moest me zo snel mogelijk spreken over een persbericht dat ze net onder ogen had gekregen en dat meteen door alle nieuwssites was overgenomen.

Daarna volgden de berichten van Walter.

Aanvankelijk klonk hij vooral bezorgd – ‘*Wo bist du? Was ist los? xxx*’ –, vervolgens ongeduldig, bozig: ‘*Annika, was ist denn das?*’ Nadat hij ongeveer een uur lang contact met me had proberen te krijgen, volgde stilte. Niets meer van mijn secretaresse, niets meer van Walter. Toen de eerste, koele, formele berichten van het kantoor van Reichmann en van de juridische afdeling van onze partij. *Frau Schaefer, bitte melden Sie sich sofort*. En daartussen, als een aanzwellende storm die uiteindelijk mijn hele inbox leek over te nemen, de berichten van journalisten die in de loop van de tijd mijn privénummer gekregen hadden.

Ik had geen idee dat het er zoveel waren en ook niet dat ze zich zo massaal op me zouden storten, als een zwerm hongerige sprinkhanen, op zoek naar die grote primeur, in de hoop de eerste te zijn die de voortvluchtige Annika S. te spreken zou krijgen.

De nieuwssites durfde ik nog niet te checken.

Ik zette mijn telefoon op stand-by en sloot mijn ogen.

Ergens vanuit de onderste, diepste regionen van mijn brein viel me een naam uit het grijze verleden in. Ik pakte het toestel weer en googelde ‘De Duindistel’. Meteen op de eerste pagina al was het raak. De duindistel was niet alleen een nogal prikkelig ogende plant waarover de Nederlandse Wikipedia een heel verhaal te vertellen had, maar ook de naam van het vakantieparkje waar ik als dertienjarige samen met mijn grootouders onze eerste en, zo zou later blijken, onze enige vakantie had doorgebracht. Ik had er de gelukkigste, meest zorgeloze weken van mijn hele jeugd beleefd.

De website zag er nogal amateuristisch uit en op de schaarse foto’s oogde het park aanzienlijk minder idyllisch dan ik het me herinnerde. Maar het bestond tenminste nog en er waren, ook in het laagseizoen, huisjes te huur. En niemand zou me er herkennen.